

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Brně rozhodl předsedkyní senátu JUDr. Ivanou Chlupovou jako samosoudkyní v právní věci žalobkyně [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted], zastoupené Pavlem Uhlem, advokátem se sídlem Kofčenského 15, Praha 5 proti žalovanému FINPOMOC. CZ, s.r.o. se sídlem Opletalova 1417/25, Praha, IČ: 27575005, zastoupeného Mgr. Jaromírem Kráčalíkem, advokátem se sídlem Hodonín, Lipová alej 6, o zrušení rozhodčího nálezů

fakto:

1. Rozhodčí nález vydaný dne 12.11.2007 v Brně rozhodcem ing. Václavem Brabcem pod spisovou značkou 3R 1261/2007, se zrušuje.
- II. Žalovaný je p o v i n e n zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 13.181,- Kč ve lhůtě do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta žalobkyně.

Odůvodnění:

Žalobkyně se podanou žalobou domáhala vydání rozhodnutí, kterým by soud zrušil rozhodčí nález č. 3R 1261/2007 vydaného dne 12.11.2007 ing. Václavem Brabcem. Žalobu odůvodnila tím, že dle jeho názoru je rozhodčí smlouva neplatná, jednak je v rozporu s předpisy Evropských společenství, kdy je nutno považovat smlouvu, ke které se váže rozhodčí smlouva jako smlouvu spotřebitelskou. Dne 5.10.2007 žalobkyně podala určovací žalobu na neplatnost rozhodčí smlouvy, věc je projednávána u Obvodního soudu pro Prahu 1,

pod spisovou značkou 24C 222/2007. Předmětný rozhodčí nález byl vydán až po podání předmětné žaloby. Při uzavírání smlouvy o úvěru s žalovaným vystupovala žalobkyně nepochybně jako spotřebitel, neboť úvěr nesjednávala v rámci své obchodní či podnikatelské činnosti a žalovaný je nepochybně dodavatelem, protože je nepochybné, že úvěr byl sjednán právě v rámci jeho obchodní činnosti, zde odkazuje žalobkyně na ust. občanského zákoníku § 51a) až 62. Dalším důvodem neplatnosti rozhodčí smlouvy považuje žalobkyně ve skutečnosti, že rozhodčí smlouvu je možné uzavřít platně pouze tehdy, pokud by ve věci bylo možné sjednat smír, v tomto případě tomu tak není. Dalším významným důvodem neplatnosti rozhodčí smlouvy vidí žalobkyně ve vytvoření takových hospodářských vztahů, které zakládají institucionální podjatost I. Moravské rozhodcovské společnosti s.r.o. a rozhodců na jejím seznamu. Žalovaný sjednává identické rozhodčí smlouvy ve většině svých obdobných smluv, přičemž všechny jsou ve prospěch I. Moravské rozhodcovské společnosti s.r.o., rozhodci jsou za svou činnost odměňováni podle množství sporů a jejich odměňování je na rozhodcovské činnosti závislé. Dle názoru žalobkyně je také důvodem neplatnosti rozhodčí smlouvy a následného nálezu i skutečnost, že výběr rozhodce, stejně jako způsob vedení seznamu rozhodců, jsou zcela netransparentní a nepřezkoumatelné, seznam není veden veřejně a způsob výběru konkrétního rozhodce není znám a není kontrolován, v tom vidí žalobkyně protiprávnost procesu určování rozhodců spočívající ve finanční zainteresovanosti I. Moravské rozhodcovské společnosti s.r.o. Dalším důvodem neplatnosti žalobkyně spatřuje v tom, že smlouva o úvěru je absolutně neplatná pro její neurčitost, nepoměr mezi půjčenou a vrácenou částkou, vzhledem k tomu, že se jedná o smlouvu spotřebitelskou nelze v takových případech stanovit práva a povinnosti spotřebitele v nerovnováze k právům a povinnostem dodavatele.

Žalovaný ve svém písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby, uvádí, že institut zrušení rozhodčího nálezu soudem dle § 31 zákona o rozhodčím řízení není žádným tj. řádným ani mimořádným opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodčímu nálezu a nelze jej s těmito opravnými prostředky zaměňovat. Jestliže si strany v rozhodčí doložce sjednají pouze jednostupňové rozhodčí řízení tak jako v tomto případě, je tuto skutečnost nutno respektovat a v žádném případě nelze nemožnost přezkumu rozhodčího nálezu jiným rozhodcem nahrazovat žalobou na jeho zrušení. Předmětem tohoto řízení nemohou být skutečnosti vyplývající z hmotně právního vztahu založeného smlouvou o úvěru uzavřenou mezi žalobkyní a žalovanou. Rozhodčí nález byl vydán v rozhodčím řízení, které proběhlo zcela v souladu se zákonem o rozhodčím řízení, a proto je návrh žalobkyně zcela nedůvodný. Žalobkyně v rozhodčím řízení nebyla žádným způsobem omezována, nedošlo k nepřiměřenému omezování důkazů, které měla k dispozici ani k ukládání důkazního břemene, ani jinak nebyla žalobkyně v rozhodčím řízení na svých právech zkrácena. Tvzení žalobkyně týkající se údajné neplatnosti rozhodčí doložky, nepřijatelnosti rozhodčího řízení a tvrzení o jeho nezákonných podmínkách považuje žalovaná za neopodstatněná, rozhodčí řízení je legitimním způsobem řešení sporů z úvěrových smluv jakéhokoliv typu, tento způsob řešení sporu běžně aplikují i banky a další nebankovní subjekty poskytující úvěry, dále žalovaná odmítá tvrzení žalobkyně, že nerovnováhu v právech a v povinnostech smluvních stran zakládá způsob volby rozhodce stanovený v pravidlech rozhodčího řízení, na něž odkazuje rozhodčí doložka. Jak vyplývá z článku IX. úvěrové smlouvy, volbu rozhodce provádí I. Moravská rozhodcovská společnost s.r.o. ze seznamu osob, které musí splňovat požadavky ustanovení § 4 zák. č. 216/1994 Sb., rozhodčí smlouva určuje osobu rozhodce nebo způsob jeho určení, zákon pak stanoví zákonné předpoklady pro výkon funkce rozhodce. Způsob určení rozhodce je rozhodčí doložkou ve smlouvě o úvěru upraven a uzavřením smlouvy stranami dohodnut. Dle názoru žalované ani skutečnost, že žalobkyně podala

současně žalobu na určení neplatnosti rozhodčí smlouvy, nemůže být důvodem pro zrušení rozhodčího nálezu dle § 31 písm. b) zákona o rozhodčím řízení.

Na základě provedeného dokazování soud zjistil následující skutkový stav.

Dne 11.6.2007 uzavřela žalobkyně s žalovaným smlouvu o úvěru č. 3230153352. Žalobkyně se s žalovaným dohodla, že tato smlouva se uzavírá podle obchodního zákoníku. Žalovaný se zavázal jako věřitel poskytnout žalobkyni úvěr ve výši 10.000,- Kč, kterou se žalovaná jako dlužník zavázala řádně splatit. Současně se smluvní strany dohodly na odměně za poskytnutí úvěru ve výši 1.500,- Kč a dále na poplatku za správu smlouvy ve výši 4.700,- Kč, které se zavázala žalobkyně žalovanému zaplatit. Současně účastníci dohodli roční % sazbu nákladů na úvěr ve výši 93,57%. V článku IX. pod 9.1. se účastníci dohodli, že veškeré z této smlouvy v budoucnu vzniklé spory, budou rozhodovány s konečnou platností v rozhodčím řízení jedním rozhodcem jmenovaným I. Moravskou rozhodcovskou společností, s.r.o. podle jejího rozhodčího řádu a poplatkového řádu zveřejněných na internetových stránkách www.lmrs.cz. Jak vyplývá z přípisu ze dne 5.6.2007 adresovaného žalobkyni, text smlouvy vyhotovil žalovaný, s tím, že žalobkyně nebyla oprávněna do smlouvy nic dopisovat, škrtnat, opravovat, smlouva jí byla zaslána k podpisu. Při uzavírání této smlouvy o úvěru žalobkyně nevystupovala jako podnikatel, žalovaný je zapsán do obchodního rejstříku od 31.8.2005 s předmětem podnikání mimo jiné služby v oblasti administrativní správy a služby organizačně hospodářské povahy (k datu uzavření úvěrové smlouvy).

Dne 31.7.2007 podal žalovaný u rozhodce žalobu, kterou se domáhal po žalobkyni zaplacení částky 28.800,- Kč s příslušenstvím. Jednalo se o nárok vyplývající z výše uvedené úvěrové smlouvy. Tato žaloba byla žalobkyni doručena dne 25.9.2007. Dne 12.11.2007 vydal rozhodce rozhodčí nález pod spisovou značkou 3R 1261/2007, tento rozhodčí nález byl právnímu zástupci žalobkyně doručen dne 26.2.2008, právnímu zástupci žalovaného dne 22.2.2008.

Žalobou podanou u Obvodního soudu pro Prahu 1 dne 8.10.2007 se žalobkyně domáhala určení neplatnosti rozhodčí smlouvy, která byla součástí předmětné úvěrové smlouvy, uzavřené mezi účastníky, jak vyplývá z usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 spis č.j. 24C 222/2007-36 ze dne 22.4.2009, soud řízení zastavil s odůvodněním, že strany se dohodly, že veškeré spory z této smlouvy a v souvislosti s ním budou rozhodovány s konečnou platností v rozhodčím řízení jediným rozhodcem jmenovaným I. Moravskou rozhodcovskou společností s.r.o. Dle tvrzení žalobkyně tato proti usnesení podala odvolání, řízení o neplatnost rozhodčí smlouvy není tak dosud pravomocně ukončeno.

Další důkazy soud neprováděl, popřípadě nehodnotil, neboť dospěl k závěru, že rozhodčí smlouva je neplatná.

Na základě takto zjištěného skutkového stavu a po jeho právním posouzení soud dospěl k závěru, že žaloba je v celém rozsahu důvodná.

Předmětnou žalobou se žalobkyně domáhala vydání rozhodnutí o zrušení předmětného rozhodčího nálezu ve smyslu ust. § 31 a násl. zák. č. 216/1994 Sb. Návrh na zrušení rozhodčího nálezu byl podán ve lhůtě dle § 32 odst. 1 zák. č. 216/1994 Sb.

V řízení bylo prokázáno, že mezi žalobkyní a žalovaným existuje závazkový vztah, přičemž se jedná o závazkový vztah mezi spotřebitelem a dodavatelem. Obsahem smlouvy o

úvěru byl závazek žalovaného, poskytnout žalobkyni úvěr, žalovaný v tomto závazkovém vztahu vystupoval jako dodavatel ve smyslu ust. 52 odst. 2 obč. zák., neboť při uzavírání a plnění smlouvy, jednal v rámci své podnikatelské činnosti. Žalobkyně vystupovala v tomto závazkovém vztahu jako spotřebitel ve smyslu ust. § 52 odst. 3 obč. zák., neboť při uzavírání a plnění smlouvy, nejednala v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti. Soud neposuzoval samotnou platnost smlouvy o úvěru, neboť nejprve řešil otázku platnosti sjednání rozhodčí doložky a to ve smyslu ust. § 267 odst. 3 obch. zák.

Podle § 262 odst. 1 obch. zák. se žalobkyně a žalovaný dohodli, že jejich závazkový vztah se řídí obchodním zákoníkem. Vzhledem k postavení žalobkyně, která není podnikatelkou, je třeba na daný spor aplikovat ust. § 262 odst. 4 obch. zák. Podle tohoto ustanovení je třeba na daný vztah použít ustanovení předpisu o spotřebitelských smlouvách, adhezních smlouvách, zneužívajících klausulí a jiná ustanovení směřující k ochraně spotřebitele.

Dle ust. § 55 odst. 1 obč. zák. smluvní ujednání spotřebitelských smluv se nemohou odchýlit od zákona v neprospěch spotřebitele. Spotřebitel se zejména nemůže vzdát práv, které mu zákon poskytuje, nebo jinak zhoršit své smluvní postavení. Dle odst. 2 téhož zákonného ustanovení ujednání ve spotřebitelských smlouvách ve smyslu § 56 se považují za platná, pokud se spotřebitel nedovolá jejich neplatnosti (§ 40a). Ovlivňuje-li však takové ujednání přímo i další ujednání smlouvy, může se spotřebitel dovolat neplatnosti celé smlouvy.

Dle § 56 odst. 1 obč. zák. spotřebitelské smlouvy nesmějí obsahovat ujednání, která v rozporu s požadavkem dobré víry znamenají k újmě spotřebitele značnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran.

Podle názoru soudu je ujednání účastníků této smlouvy o tom, že jejich majetkový spor má rozhodnout rozhodce ujednáním v neprospěch spotřebitele. Tato dohoda byla součástí těch ustanovení smlouvy (dokumentu vypracovaného žalovaným), jejíž obsah žalobkyně nemohla ovlivnit. Podle článku 3 odst. 1 směrnice Rady č. 93/13/EHS ze dne 5.4.1993 (o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách), je smluvní podmínka, která nebyla individuálně sjednána, považována za nepřiměřenou, jestliže v rozporu s požadavkem přiměřenosti způsobuje významnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran, které vyplývají z dané smlouvy v neprospěch spotřebitele. Podle odst. druhého tohoto článku je podmínka vždy považována za nesjednanou individuálně, jestliže byla sjednána předem a spotřebitel proto nemohl mít žádný vliv na obsah podmínky, zejména v souvislosti s předem sepsanou běžnou smlouvou. Dohoda o způsobu řešení majetkového sporu před rozhodcem byla již zahrnuta v předem vyhotovené smlouvě, kterou vyhotovoval žalovaný. Lze tedy uzavřít, že takováto dohoda u spotřebitelských smluv je odchylkou od zákona, a to v neprospěch spotřebitele, neboť nebyla sjednána individuálně a způsobuje v neprospěch spotřebitele významnou nerovnováhu v právech a povinnostech. Článek 3 odst. 3 této směrnice odkazuje na přílohu, která obsahuje demonstrativní výčet podmínek, které mohou být pokládány za nepřiměřené. Pod písmenem q) je ujednání, které směrnice pokládá za nepřiměřené a jedná se o zbavení práva spotřebitele podat žalobu nebo použít jiný opravný prostředek, zejména požadovat na spotřebiteli, aby předkládal spory výlučně rozhodčímu soudu.

Podle názoru soudu tato uzavřená rozhodčí doložka mezi žalobkyní a žalovaným znamená nerovnost v právech a povinnostech strany. Ačkoli zákonný předpoklad rozhodčího

řízení je takový, že toto řízení bude probíhat v souladu s právním řádem, v praxi k tomu často nedochází. Tato rozhodčí doložka neurčuje za rozhodce stálý rozhodčí soud, ale rozhodce ad hoc. Spotřebitel pak může mít obavu vyvolat rozhodčí řízení, i když je jeho právo nezpochybnitelné, neboť se bojí toho, že rozhodčí řízení bude probíhat za výrazně jiných podmínek, než řízení soudní (například co se týká obesílání účastníků, ústnosti jednání, možnosti opravných prostředků apod.). Nerovnováha v právech i povinnostech spočívá i v tom, že žalobkyně byla nucena uznat příslušnost rozhodčího soudu, který se nachází daleko od jejího bydliště, což může ztížit její možnost dostavit se k rozhodčímu řízení. U sporu týkajících se nižších částek, mohou být náklady spotřebitele na dostavení se k rozhodčímu soudu odrazující a vést k tomu, že se spotřebitel vzdá všech možností podat žalobu k rozhodčímu soudu, nebo všech možností hájit svá práva (srovnej přiměřeně rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 27.6.2000 ve věci Oceano Grupo Editorial a Salva Editores, C-240/98 až C-244/98). Spotřebitel by se tak mohl ocitnout v situaci, kdy se bojí respektive je mu znemožněno, či alespoň ztíženo domoci se svých zákonných práv, protože si není jist účinným mechanismem procesně právní ochrany a nechce investovat prostředky do nejistého rozhodčího řízení.

Dle názoru soudu a zejména s ohledem na eurokonformní interpretaci výše uvedených ustanovení občanského zákoníku je pak nutno považovat výše uvedené ujednání účastníků a řešení jejich majetkového sporu před rozhodcem za neplatné podle § 55 odst. 1,2, § 39 obč. zák., neboť se jedná o ujednání, které znamená k újmě spotřebitele značnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran. Soud proto v souladu s ust. § 31 písm. b) zák. č. 216/1994 Sb. rozhodčí nález zrušil, neboť rozhodčí doložka je neplatná.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. kdy plně úspěšné žalobkyni náleží náhrada nákladů řízení, která v daném případě spočívá v zaplaceném soudním poplatku ve výši 1.000,- Kč, dále v paušální odměně za právní zastoupení ve výši 9.000,- Kč dle § 8 vyhl.č. 484/2000 Sb., 3x režijní paušál po 300,- Kč (převzetí a příprava, písemné podání, účast u jednání) dle § 13 odst. 1,3 vyhl.č. 177/1996 Sb., dále cestovné za účast u jednání Praha – Brno a zpět cena jízdného za jednu cestu 200,- Kč (2x) a DPH ve výši 19%, tj. úhrnem 13.181,- Kč.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení ke Krajskému soudu v Brně prostřednictvím soudu podepsaného.

Městský soud v Brně
dne 14. prosince 2009

Za správnost vyhotovení
Město Brno

JUDr. Ivana Chlupová v.r.
předsedkyně senátu